

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. vaste Kamercommissie SZW
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Betreft: Een Leven Lang Ontwikkelen in Regionale Werkcentra: arbeidsparticipatie activeren door basisvaardigheden te versterken

Geachte voorzitter en leden van de Vaste Kamercommissie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

Op 21 mei staat het commissiedebat over "Uitwerking plannen arbeidsmarktkrapte en brede arbeidsmarktagenda" gepland. In lijn met de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur willen wij aandacht vragen voor mensen met lage basisvaardigheden¹ binnen de Regionale Werkcentra. De werkcentra kunnen mensen met lage basisvaardigheden bereiken en activeren door gerichte samenwerking tussen alle betrokken partijen. Het gaat hier om een kwetsbare doelgroep die alleen met ondersteuning en onderwijs in basisvaardigheden aansluiting vindt bij de arbeidsmarkt en gebruik kan maken van LLO-aanbod.

De doelgroep mensen met lage basisvaardigheden kent een grote diversiteit: het betreft vaak mensen met beperkte scholing. Het gaat om NT1'ers (mensen met Nederlands als moedertaal), NT2'ers (mensen die Nederlands als tweede taal spreken, zoals oudkomers, inburgeraars en statushouders) en werkende minima. Werkzoekenden vormen een belangrijk deel van het arbeidsmarktpotentieel dat baat heeft bij verbeterde basisvaardigheden. Door vanuit deze diversiteit te werken, bereiken we meer mensen, vooral uit moeilijk bereikbare groepen met vaak een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Uit onderzoek blijkt dat meer dan de helft van de mensen in Nederland die moeite hebben met basisvaardigheden een baan heeft. Deze werkenden verrichten vaak laaggeschoold of ongeschoold werk, waardoor zij een verhoogd risico lopen hun baan te verliezen. Door deze grote groep te bereiken, kunnen we substantiële impact maken. De urgentie neemt bovendien toe door de toenemende mismatch op de arbeidsmarkt in vaardigheden, verhoging van de pensioenleeftijd en verdergaande digitalisering.

Investeren in basisvaardigheden levert concrete maatschappelijke en economische voordelen op: hogere arbeidsparticipatie, minder uitkeringsafhankelijkheid en betere duurzame inzetbaarheid. Het Werkcentrum moet daarom laagdrempelige toegang bieden waar zowel de problematiek rondom basisvaardigheden wordt onderkend als dat de diversiteit van deze doelgroep wordt herkend en begrepen. Door interdisciplinaire samenwerking tussen partners kunnen werkzoekenden en werkenden met lage basisvaardigheden effectiever worden ondersteund.

¹ Basisvaardigheden zoals taal, rekenen, digitale vaardigheden en andere basisvaardigheden als beroeps- of sociale vaardigheden helpen mensen om goed mee te doen op het werk en in het dagelijks leven en zijn bovendien belangrijk in trajecten die mensen voorbereiden op werk.

Onze kernpunten

1. Verankering van basisvaardigheden in beleidsagenda's

Wij pleiten ervoor dat de aanpak op basisvaardigheden structureel wordt opgenomen in de agenda's van het landelijk en regionaal beraad, zowel in beleid als in uitvoering. Door het opnemen van screening op basisvaardigheden in de intake en het ontwikkelen van doorverwijzingsroutes naar passend volwassenenonderwijs en vervolgonderwijs, waarbij ook de bestaande infrastructuur optimaal kan worden benut, worden de werkcentra daadwerkelijk inclusief en kan het principe van "de lerende centraal" worden gerealiseerd.

2. Structurele financiering voor kwetsbare groepen

Er moet voldoende en structurele financiering beschikbaar zijn om mensen in een kwetsbare positie met afstand tot de arbeidsmarkt effectief via scholing en ontwikkeling te ondersteunen. Aansluiting bij en optimale benutting van bestaande programma's, nieuw te ontwikkelen programma's, onder andere via het LLO-collectief voor laagopgeleiden en laaggeletterden, en structurele financiering is belangrijk om basisvaardigheden duurzaam te verankeren. Zonder gerichte en structurele investeringen in deze groep blijven zij buiten bereik van kwalitatief sterke scholingsprogramma's, waarin basisvaardigheden en het aanleren van vakvaardigheden op een samenhangende manier worden aangeboden, en blijft hun potentieel voor de arbeidsmarkt onbenut. In de Regionale Werkcentra werken aanbieders van volwassenenonderwijs, gemeenten, werkgevers en werknemersorganisaties, SBB en UWV samen bij het ontwikkelen van scholings- en begeleidingsplannen op maat.

Tot slot

De voorgestelde aanbevelingen leiden tot Regionale Werkcentra die daadwerkelijk oog hebben voor mensen met lage basisvaardigheden. Door deze groep toe te rusten met voldoende en de juiste basisvaardigheden vinden zij beter aansluiting bij de arbeidsmarkt.

Met deze aanbevelingen willen wij als ondertekenaars bijdragen aan Regionale Werkcentra die werkelijk inclusief zijn en alle werkenden en werkzoekenden kunnen ondersteunen in hun ontwikkeling. Wij verzoeken de leden van de Tweede Kamer om deze punten te ondersteunen en zich hard te maken voor structureel beleid en middelen zodat ook mensen met geringe basisvaardigheden de kans krijgen zich optimaal te ontwikkelen, waardoor zij een bijdrage kunnen leveren aan het oplossen van de krapte op de arbeidsmarkt.

Met vriendelijke groet,

Namens de organisaties:

FNV, MBO-raad, MKB-Nederland, NRTO en Stichting Lezen en Schrijven

